

Tuseneuristene

SPANIA: De kan ikke spare. De kan ikke kjøpe bolig. De lever for dagen. Mer har ikke Spanias tuseneurister råd til.

Tekst: **Inga Ragnhild Holst**
Foto: **Fran Fernández**

– Jeg jobber for et firma som selger forskjellige varer. Vi bringer varen til kunden og monterer dem. Jeg jobber fra ni om morgenen til sju om kvelden, av og til lengre når det er behov for det. Lønnen min er på 920 euro per måned, sier Hugo Yope i Barcelona til LO-Aktuelt.

Overtidsbetaling har aldri vært på tale i bedriften hvor Yope jobber. Dette er ikke en spansk ekstremisituasjon. «Los mileuristas», tuseneuristene, er et faktum.

LAVLØNNSLANDET

18,3 millioner av Spanias arbeidstakere tjener i dag mindre enn 1 100 euro per måned, viser tall fra finansdepartementet i Spania.

– Å skape arbeidsplasser har vært høyt prioritert i Spania. Lave lønninger har vært et viktig redskap for å nå dette målet, sier Raymond Torres, sjef for OECDs divisjon for arbeidsmarkedsanalyse til avisen El País.

Men for Yope og hans familie er det å dele lavlønnskjebe med mange en fattig trøst:

– Vi leier en toromsleilighet. Å kunne kjøpe seg noe eget er ikke i drømmene mine en gang. Før den økonomiske krisen startet, leiet min kone og jeg sammen med vår sønn en litt større leilighet. Det kunne vi fordi jeg da hadde to jobber. Ved siden av jobben min som montør, jobbet jeg i helgene i et cateringbyrå. Da krisen kom gikk

firmaet konkurs og vi måtte derfor flytte til noe rimeligere.

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris på boliger i Barcelona var i juni 2009, utrolige 4 041 euro, dette ifølge det spanske takseringsforbundet Sociedad de Tasación. En gjennomsnittlig kvadratmeter spansk bolig kostet i juni 2 589 euro, tilsvarende 23 042 kroner. Til sammenligning kostet en gjennomsnittlig norsk kvadratmeter bolig i juni i år 23 900 kroner.

EVIG UNG

Begrepet tuseneurist dukket opp for flere år siden, men det fikk et ansikt da Carolina Alguacil i 2005 skrev om livet sitt i et leserinnlegg i avisen El País. Alguacil hadde en livsstil hun mente hun var for voksen til å ha – men lønnen på tusen euro per måned tillot ikke mer enn et rom i bofellesskap og akkurat nok til et par jeans hos billiggjeden Zara:

«Vi sparer ikke, vi har ikke hus, vi har ikke bil, vi har ikke barn, vi lever for dagen i dag. Av og til er det morsomt, men i lengden er det utmattende.»

Men selv et rom i bofellesskap kan det være utfordrende nok å skaffe seg. I de store byene koster slike rom flere hundre euro per måned. Derfor bor spansk «ungdom» hjemme. Lenge. 30 prosent av befolkningen mellom 30 og 35 år bor hos foreldrene sine, viser tall fra det spanske ungdomsdepartementet. 63 prosent av de mellom 26 og 29 år bor hjemme.

VIL BLI TUSENEURISTER

– Det finnes folk som gjerne skulle vært tuseneurist, sier Dolors Llobet i Maria, informasjonssekretær i Spanias største fagforbund, Confederación Sindical de

Vil ha 1 000 euro: Mange er ikke en gang tuseneurister, sier Dolors Llobet i Maria, informasjonssekretær i CCOO. Organisasjonen etterlyser at EU kommer på banen og legger føringer på lønnsarbeidet i Spania.

Comisiones Obreras (CCOO) til LO-Aktuelt.

Llobet i Maria viser til at mange av de spanske arbeidstakerne ikke tjener så mye som 1 000 euro per måned.

– I Spania har vi mange arbeidstakere i konjunkturutsatte sektorer som turistnæring og bygg og anlegg. I disse sektorene har det vært mye svarte penger og mange uformelle kontrakter. Disse sektorene trekker lønnsnivået ned.

Det er også et spørsmål om kjønn, mener CCOO. Det er systematiske kjønnsforskjeller når lønningene betales ut. Kvinner hadde i 2007 en snittlønn på 16 943 euro per år, hele 25,6 prosent mindre enn menn.

– I barne- og eldreomsorgen er lønningene svært lave. Det kommer av at det spanske helevese-net består av både private og of-

fentlige foretak. I de private omsorgsforetakene setter økonomiske mål rammer for bedriftene, og lønn er en utgiftspost.

– Tror CCOO at lønningene ville vært høyere dersom omsorgssektoren var offentlig drevet?

– Det er et faktum at de som jobber innen disse sektorene i staten har bedre vilkår, sier Llobet i Maria.

Hun tror den skandinaviske modellen ville vært gunstig for kvinnene i omsorgssektoren, men at i det Spania ikke finnes kultur for å betale kostnadene ved et slikt løft.

– Vi tror at det er best å betale minst mulig skatt, men det er det jo ikke når regningen skal gjøres opp.

LAV ORGANISASJONSGRAD

– Selskapet jeg jobber i har flotte fasader, men det er stygt på innsiden. Vi som jobber der tjener dårlig, mens eierne tar ut millionlønn, sier montør Hugo Yope.

Å organisere seg i fagbevegelsen tror ikke Yope vil endre mye:

– Jeg har venner som har organisert seg og kanskje fått noen euro mer i lønn. Men sannheten er at arbeidsgiverne velger bort dem med høye lønnskrav.

Heller ikke Elena Rallo (27), som jobber som sekretær, tror organisering vil gagne henne:

– Vi er få personer på kontoret så det ville sett rart ut. Dessuten tjener jeg 1 150 euro, og det er ganske bra, sier Rallo til LO-Aktuelt.

I Spania er det mange små foretak. Det er vanskelig for dem som jobber der å organisere seg, sier Dolors Llobet i Maria.

Spanske arbeidstakere har lav organisasjonsgrad. CCOO har som Spanias største fagforbund kun 1,2 millioner medlemmer. CCOO forklarer den lave or-

Bruker magi: Hugo Yope jobber ni timer daglig. Lønnen er 920 euro per måned. Flertallet av spanske arbeidstakere er i samme situasjon som ham.

Lønn å leve av: Medlemmer av Confederación Sindical de Comisiones Obreras i Barcelona markerer den internasjonale dagen for anstendig arbeid den 7. oktober.

ganisasjonsgraden med at Spania bare har noen og tretti år som demokrati på baken, og ikke har rukket å bygge en tradisjon for å jobbe kollektivt for bedre arbeidsvilkår.

20 PROSENT LEDIGE

Yope forstår ikke hvordan han klarer å betale gass, strøm, vann

og husleie:

– Det må magi til for å få lønna til å holde gjennom måneden, sier Hugo Yope.

Han skulle gjerne funnet seg en annen jobb.

– Men i dag må folk holde på det de har, sier Yope.

Siden den internasjonale resesjonen startet har arbeidsledig-

Tuseneurist: Elena Rallo (27) betaler 32 prosent av lønnen sin for dette rommet. I tillegg kommer strøm, vann og gass. Men hun er glad fordi hun har fått 250 euro mer per måned å leve for.

heten økt med mer enn 10 prosentpoeng. I dag står over 19 prosent av arbeidsstokken uten arbeid. OECD anslår at så mange som 20 prosent av spanierne vil være uten arbeid i 2010.

Men Elena Rallo er fornøyd, hun har fått et rom på fremleie i et bofellesskap. Hun slapp derfor å betale depositum og kontraktsgebyr.

red.loaktuelt@lomedio.no